

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

Електронне видання

ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОРГАНІЗАЦІЯ СУДОВИХ
ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ”

галузь знань 0304 «Право»,
освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»,
напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»

для студентів 1 курсу заочної форми навчання

Харків
2013

Завдання до практичних занять з навчальної дисципліни «Організація судових та правоохоронних органів» (галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», напрям підготовки 6.030401 «Правознавство») для студентів 1 курсу заочної форми навчання / уклад.: І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, І. В. Назаров та ін. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», – 2013. – 23 с.

У к л а д а ч і: І. Є. Марочкін,
Л. М. Москвич,
І. В. Назаров,
О. М. Овчаренко,
Я. О. Ковальова

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 3 від 14.03.2013 р.)*

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна “Організація судових та правоохоронних органів” є однією із вступних навчальних дисциплін, яка дає вихідні знання про судову та правоохоронну діяльність та систему спеціально уповноважених на її здійснення органів та посадових осіб. За своїм предметом ця навчальна дисципліна є базовою, оскільки дає знання, без володіння якими неможливе якісне засвоєння таких навчальних дисциплін, як конституційне право, кримінально-, цивільно-, адміністративно-процесуальне право, основи прокурорської діяльності тощо. У ній надані матеріали, які не охоплюються іншими навчальними курсами.

Завданням даної навчальної дисципліни є сформувані у студентів базові знання щодо поняття, характеристики та змісту судової та правоохоронної діяльності; кола органів, установ, що мають повноваження щодо здійснення цих видів діяльності, ознак розмежування цих органів та характеристик їх компетенції; розуміння статусу посадових осіб, яким надано право здійснення судової та правоохоронної діяльності, їх прав, обов’язків та гарантій діяльності та ін. Одна із особливостей цієї дисципліни полягає в тому, що від тих, хто її вивчає, вимагається засвоєння численних нормативних актів, вміння орієнтуватися в правових засадах організації та функціонування відповідних органів та здійснювати системне тлумачення їх змісту.

Курс “Організація судових та правоохоронних органів” передбачає різні форми навчання: лекції, практичні заняття, індивідуальна та самостійна робота. Під час лекцій студентам викладаються основні ключові питання курсу, акцентується на основних необхідних для вивчення джерелах навчальної дисципліни. Під час практичних занять, які проходять у формі колоквиумів та розв’язанні практичних завдань, здійснюється поглиблення теоретичних знань студентів з навчальної дисципліни та формування навичок практичного застосування законодавчих норм, що регулюють діяльність судових та правоохоронних органів. У зв’язку з особливістю навчання за заочною формою, значна увага приділяється самостійній роботі студентів, яка полягає у самостійному оволодінні знаннями згідно з пропонова-

ним планом із вивченням відповідних рекомендованих начальних та нормативних джерел з теми. Виконання самостійної роботи дає можливість студенту закріпити та поглибити теоретичні і практичні знання, отримані в процесі вивчення окремих тем курсу, навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, інтерпретувати матеріали періодичної літератури, аналізувати навчальну та наукову літературу, практику роботи судових та правоохоронних органів, отримати навички дослідної роботи. Індивідуальна робота студента полягає у розв'язанні практичних ситуацій, підготовці до практичних занять, індивідуальному консультуванні з викладачем щодо питань, які викликали проблеми при їх вивченні. Підсумковою формою контролю знань є іспит, який має на меті перевірити рівень засвоєння теоретичних знань, уміння застосовувати ці знання при вирішенні конкретних професійних задач, а також самостійно працювати з науковою та навчальною літературою.

У результаті вивчення курсу “Організація судових та правоохоронних органів” студенти повинні:

- **знати** сутність та поняття судової влади, її характерні ознаки, завдання та функції;
- поняття та значення принципів організації та діяльності судової влади;
- характеристику правоохоронної діяльності, відомості про органи, що здійснюють таку діяльність, їх структуру, завдання, функції, компетенцію, повноваження та основи статусу посадових осіб, які працюють у цих органах;
- принципи побудови, завдання та основні напрями діяльності системи органів прокуратури, дізнання та досудового слідства, адвокатури та нотаріату, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства юстиції;
- **уміти** розкрити сутність та поняття судової влади, її характерні ознаки, завдання та функції;
- розкрити сутність понять та значень принципів організації та діяльності судової влади;
- правильно тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти щодо організації та діяльності судових та правоохоронних органів при вирішенні практичних ситуацій;

- **оволодіти** відомостями про побудову судової системи в цілому, повноваження Конституційного Суду України й судів загальної юрисдикції, організаційне забезпечення діяльності судів; відомостями щодо видів правоохоронних органів, сутність компетенції, системи та структури кожного з них;

- **вільно орієнтуватися** в системі нормативно-правових актів щодо організації та діяльності судових та правоохоронних органів; в функціях конкретних судових та правоохоронних органів.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні	самостійна та індивідуальна робота
1	Предмет, система та нормативні джерела курсу “Організація судових та правоохоронних органів”	3	--	--	3
2	Судова влада: функції та система принципів	8	1	--	7
3	Судова система	8	1	2	5
4	Статус суддів	8	1	--	7
5	Органи, що забезпечують функціонування судової влади	6	1	--	5
6	Прокуратура	6	1	2	3
7	Органи внутрішніх справ	6	--	--	6
8	Органи Служби безпеки України	6	--	--	6
9	Органи досудового розслідування	6	--	--	6
10	Адвокатура	6	1	--	5
11	Органи та установи юстиції	6	--	--	6
12	Нотаріат	6	--	--	6
	Разом	75	6	4	65

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОРГАНІЗАЦІЯ СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ”

1. Предмет, система та нормативні джерела курсу “Організація судових та правоохоронних органів”

Предмет і система навчальної дисципліни “Організація судових та правоохоронних органів”. Загальна характеристика судової та правоохоронної діяльності: поняття, ознаки та види. Судові та правоохоронні органи держави: поняття, система та загальна характеристика. Міжнародні стандарти організації та функціонування судових та правоохоронних органів. Система норм національного та міжнародного права щодо регулювання організації і діяльності судових та правоохоронних органів, їх класифікація і характеристика.

2. Судова влада: функції та система принципів

Поняття судової влади, її характерні ознаки. Роль судової влади у правовій державі. Функції судової влади: поняття та ознаки. Принципи судової влади: поняття, система, характеристика, значення. Судочинство як процесуальна форма здійснення судової влади: поняття, види, відмінність від інших процедур державної діяльності, міжнародно-правові стандарти судової процедури. Акти судової влади: види, ознаки, характеристика. Суд як орган судової влади, компетенція судових установ. Види судів, порядок їх утворення. Структура та склад суду. Голова суду та його заступник: повноваження, порядок призначення та звільнення з посади. Апарат суду: поняття, склад. Основні питання організації роботи суду.

3. Судова система

Судова система: поняття, види, загальна характеристика. Принципи побудови судової системи. Поняття рівня судової системи, судової інстанції. Система судів загальної юрисдикції:

місцеві та апеляційні, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України – структура, компетенція, місце в судовій ієрархії. Спеціалізація судів загальної юрисдикції. Конституційний Суд України: статус, завдання, принципи діяльності, компетенція.

4. Статус суддів

Судді як носії судової влади: право на заняття судової посади, порядок заняття посади судді, процедура призначення та звільнення з посади, відповідальність судді, строк повноважень судді. Статус суддів: поняття, класифікація та загальна характеристика прав, обов'язків та повноважень, гарантії незалежності та недоторканності. Народні засідателі та присяжні: вимоги, статус, компетенція, порядок залучення до виконання обов'язків носіїв судової влади.

5. Органи, що забезпечують функціонування судової влади

Державна судова адміністрація: статус, система органів, повноваження. Вища рада юстиції: статус, склад та порядок формування, повноваження. Кваліфікаційні комісії суддів: склад та порядок формування, повноваження. Органи суддівського самоврядування: завдання, види, повноваження.

6. Прокуратура

Місце прокуратури в системі державних органів. Міжнародно-правові рекомендації стосовно ролі прокуратури в системі державних органів і в системі судочинства. Функції прокуратури, їх загальна характеристика. Принципи організації і діяльності прокуратури. Система органів прокуратури та організація їх роботи. Генеральний прокурор України: порядок призначення та звільнення з посади, строк повноважень, повноваження з керівництва органами прокуратури. Склад і структура Генеральної прокуратури України, прокуратури Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, районних та міських прокуратур. Спеціалізовані прокуратури: види, ком-

петенція. Вимоги, що ставляться до кандидатів на посади прокурорів і слідчих, порядок призначення та звільнення.

7. Органи внутрішніх справ. Податкова міліція

Органи внутрішніх справ: поняття, система, завдання та місце в системі правоохоронних органів. Міністерство внутрішніх справ України, головні управління та управління Міністерства внутрішніх справ в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі: завдання, структура та повноваження. Органи внутрішніх справ у районах (містах): структура та повноваження. Відділи (управління) Міністерства внутрішніх справ на транспорті. Міліція: поняття, структура, повноваження.

8. Органи Служби безпеки України

Завдання, система, основні напрями діяльності органів Служби безпеки України. Правоохоронна функція Служби безпеки України. Вимоги до осіб, які приймаються на службу до органів Служби безпеки України. Контроль за діяльністю органів Служби безпеки України.

9. Органи досудового розслідування

Поняття та види органів досудового розслідування. Перспективи реформування органів досудового розслідування. Статус слідчого. Структура слідчого апарату. Вимоги, що ставляться до осіб, які призначаються на посади слідчих.

10. Адвокатура

Сучасні системи адвокатури, їх характеристика. Адвокатура в Україні: поняття, завдання, принципи організації та діяльності, форми та види адвокатської діяльності. Право на заняття адвокатською діяльністю. Права та обов'язки адвоката, адвокатська таємниця. Гарантії адвокатської діяльності. Оплата

праці адвокатів. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури: види та повноваження. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. Припинення адвокатської діяльності.

11. Органи та установи юстиції

Органи та установи юстиції: поняття, система, завдання, компетенція. Міністерство юстиції України, управління Міністерства юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районні відділи юстиції: структура та повноваження.

12. Нотаріат

Нотаріальна діяльність: поняття, форми, види, принципи здійснення. Органи і особи, які здійснюють нотаріальні дії. Право на зайняття нотаріальною діяльністю. Права та обов'язки нотаріуса. Нотаріальна таємниця і гарантії її дотримання.

4. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Т е м а 1. Судова система

П л а н

1. Поняття та складові судової системи: рівні (ланки) та судові інстанції.

2. Принципи побудови судової системи за Конституцією України та їх реалізація в Законі України “Про судоустрій і статус суддів”.

3. Передумови та порядок утворення та ліквідації судів.

4. Система та зміст повноважень голів місцевих та апеляційних судів, їх порівняльна характеристика.

5. Вищі спеціалізовані суди: види і повноваження. Структурний склад вищого спеціалізованого суду.

6. Пленум вищого спеціалізованого суду: порядок формування, повноваження.

7. Місце в судовій системі Верховного Суду України. Система та зміст його повноважень.

8. Завдання та основні принципи діяльності Конституційного Суду України. Порядок його формування.

9. Повноваження Конституційного Суду України.

Завдання

1. У судді місцевого суду Г. 30 червня завершився 5-річний строк призначення його вперше на посаду. За поданням голови суду Вища кваліфікаційна комісія суддів України рекомендувала його кандидатуру для обрання Верховною Радою України, надіславши необхідні документи до відповідного комітету Верховної Ради України на початку червня. Але розгляд у комітеті та, відповідно, на пленарному засіданні Верховної Ради України був запланований на початок вересня.

Враховуючи ці обставини, голова суду видав розпорядження, згідно з яким на період до обрання судді Г. Верховною Радою України, керуючись п. 4 ч. 1 ст. 24 Закону України “Про

судоустрій і статус суддів”, доручив йому розгляд справ лише про адміністративні правопорушення.

Які кадрові повноваження має голова місцевого суду? Чи правильне рішення прийняв голова суду стосовно судді Г.? Що означає поняття “спеціалізований суд” і як воно співвідноситься з поняттям “спеціалізація суддів”?

2. До голови місцевого суду зі скаргою на суддю М. звернулися потерпілий С. та його представник адвокат Н. Вони скаржилися, що незважаючи на їх клопотання на ознайомлення з протоколом судового засідання, заявлене у передбачений законом триденний строк, а ні після завершення 7 діб, що надані законом для виготовлення протоколу, а ні протягом трьох діб, що даються законом для ознайомлення з ним, їм не була надана можливість реалізації їх права. Лише за дві доби до завершення 15-денного строку на апеляційне оскарження вони отримали змогу ознайомитись з протоколом судового засідання, що унеможливило виконання усіх вимог до апеляційної скарги.

Оскільки скарги такого змісту на суддю М. голова суду отримував неодноразово, та враховуючи, що згідно з процесуальним законом протокол судового засідання у суді першої інстанції веде секретар судового засідання і підписують головуючий та вказаний секретар, він вирішив притягнути до дисциплінарної відповідальності обох.

Судді М. він оголосив зауваження, а секретареві судового засідання – догану, про що видав відповідний наказ.

Хто має право накладати дисциплінарні стягнення на секретаря судового засідання? Чому? Який вид повноважень здійснював голова місцевого суду? Яка природа взаємовідносин голови суду і судді суду?

3. Голова апеляційного загального суду вніс на затвердження зборів суддів апеляційного суду запропонований ним персональний склад судових палат. Збори суддів затвердили пропозицію голови суду.

Суддя Р., який після розподілу почав працювати у судовій палаті з цивільних справ, через декілька тижнів звернувся

до голови суду з проханням перевести його до судової палати з кримінальних справ, оскільки його попередній досвід у якості судді і професійний та науковий інтерес більш пов'язані з розглядом кримінальних справ, ніж цивільних. Голова суду відмовив у проханні, мотивуючи тим, що існуючий персональний розподіл його, як керівника суду, задовольняє, він є оптимальним, оскільки враховує у міру можливості професійні якості і нахили усіх суддів, а не лише одного. Тоді суддя Р., керуючись п. 2 ч. 5 ст. 115 Закону України “Про судоустрій і статус суддів”, звернувся до зборів суддів апеляційного суду області з проханням підтримати його бажання працювати в судовій палаті з кримінальних справ. Загальні збори, вислухавши усі доводи судді Р. та заперечення голови суду, дійшли висновку, що доцільніше суддю Р. ввести у склад судової палати з кримінальних справ.

Чи були компетентними збори суддів у вирішенні питання, з яким звернувся до них суддя? Які наслідки позитивного вирішення прохання судді? Які повноваження зборів суддів? Яке призначення органів суддівського самоврядування, які вони мають організаційні форми?

Список рекомендованих нормативних актів та літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141 (зі змін. від 30.09.2010 р.).

Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 55/1. – Ст. 1900.

Про Вищу раду юстиції: Закон України від 15.01.1998 р. № 22/98-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 25. – Ст. 146.

Про Конституційний Суд України: Закон України від 26.10.1996 р. № 422/96-ВР // Там же. – 1996. – № 49. – Ст. 272.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 62 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини другої статті 18, статей 32, 33, 34, 35, 36, 37, підпункту 5 пункту 3 розділу VII “Прикінцевих та перехідних положень”

Закону України “Про судоустрій України” (справа про Касаційний суд України) від 11.12.2003 р. № 20-рп/2003 // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 51. – Ч. 1. – Ст. 2705.

Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевому загальному суді: наказ Держ. суд. адмін. України від 27.06.2006 р. № 68 // Там же. – 2006. – № 31. – Ст. 2266.

Про затвердження Інструкції з діловодства в апеляційних та місцевих адміністративних судах: наказ Держ. суд. адмін. України від 15.12.2008 р. № 134 // Там же. – 2009. – № 6. – Ст. 186.

Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В.Я. Тацій, О.В. Петришин, Ю.Г. Барабаш та ін. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.

Банчук О.А. Вимоги статті 6 Конвенції про захист прав і основних свобод до процедури здійснення судочинства / О.А. Банчук, О.Р. Куйбіда. – К.: ІКЦ “Леста”, 2005. – 116 с.

Стефанюк В. Судова система України та судова реформа / В. Стефанюк. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 176 с.

Шишкін В.І. Судові системи країн світу: навч. посіб.: [у 3-х кн.]. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

Русанова І.О. Суд присяжних в Україні: проблеми становлення та розвитку / І.О. Русанова. – Х.: ВД ІНЖЕК, 2005.

Тихий В.П. Правова природа, повноваження, рішення та висновки Конституційного Суду України / В.П. Тихий // Вісн. Акад. адвокатури України. – Вип. 10. – 2007. – С. 5-19.

Астрова Л.М. Склад і особливості формування Конституційного Суду України / Л.М. Астрова // Там же. – Вип. 10. – 2007. – С. 27-32.

Назаров І.В. Принципи побудови судової системи: моногр. / І.В. Назаров – Х.: ФІНН, 2009. – 144 с.

Організація судових та правоохоронних органів: підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / І.Є. Марочкін, Н.В. Сібільова, В.П. Тихий та ін.; за ред. І.Є. Марочкіна і Н.В. Сібільової. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Х.: Одиссей, 2011. – 376 с.

Москвич Л.М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз: моногр. / Л.М. Москвич. – Х.: ФІНН, 2011. – 384 с.

Назаров І.В. Судові системи країн Європейського Сою-

зу та України: генезис та порівняння: [моногр.] / І.В. Назаров. – Х.: ФІНН, 2011. – 432 с.

Селіванов А.О. Питання теорії конституційного правосуддя в Україні: актуальні питання сучасного розвитку конституційного правосуддя / А.О. Селіванов, А.А. Стрижак. – К.: Логос, 2010. – 276 с.

Т е м а 2. Прокуратура

П л а н

1. Виникнення, становлення і розвиток прокуратури.
2. Місце прокуратури в системі розподілу державної влади.
3. Правові основи прокурорської діяльності.
4. Завдання прокуратури України.
5. Принципи організації та діяльності прокуратури: поняття, класифікація і характеристика.
6. Система органів прокуратури. Територіальні та спеціалізовані прокуратури.
7. Функції прокуратури України на сучасному етапі. Їх загальна характеристика.
8. Вимоги до осіб, що призначаються на посади прокурорів і слідчих. Порядок їх призначення та звільнення.
9. Класні чини працівників органів прокуратури.
10. Заохочення і відповідальність прокурорів та слідчих.

Завдання

1. У., 26 років, який закінчив юридичний коледж зі ступенем бакалавра і має річний стаж роботи державним виконавцем, звернувся до прокуратури області із заявою прийняти його на посаду прокурором у тому ж районі, де він працював на попередній посаді. Старший помічник прокурора області по кадрах відмовив йому.

Чи були підстави для відмови? Які саме? Назвіть вимо-

ги, що пред'являються до осіб, які призначаються на посади прокурорів.

2. Помічник прокурора Золочівського р-ну приніс апеляційне подання на вирок місцевого суду Золочівського р-ну Харківської обл. до Апеляційного суду Харківської обл. Прокурор Харківської обл. відкликав цю апеляцію у зв'язку з помилковою позицією помічника прокурора Золочівського р-ну.

Чи правильно вчинив прокурор області? Хто може відкликати апеляцію прокурора? Дайте характеристику принципу організації та діяльності органів прокуратури, на знання якого розраховано цю задачу.

3. Колегія обласної прокуратури прийняла рішення з питання, що розглядалося на її засіданні. Прокурор області після цього засідання повідомив Генерального прокурора України, написавши у рапорті: “Незважаючи на те, що я не згоден з цим рішенням, оскільки воно не може забезпечити підвищення належної якості прокурорського нагляду в області, я його приймаю, оскільки підкоряюся більшості, що були присутні на засіданні колегії”.

Чи правильно вчинив прокурор області? Чи дотримався він вимог принципів організації та діяльності органів прокуратури? Дайте характеристику цих принципів.

4. До прокуратури району звернувся громадянин Д., інвалід із зору. Посилаючись на те, що йому дуже важко читати й писати, він висказав прохання виділити йому працівника прокуратури, який би зміг захистити його конституційні права у суді під час розгляду цивільної справи. Прокурор району відмовив йому, посилаючись на те, що у прокуратури на день звернення громадянина Д. великий обсяг термінової роботи. Йому було запропоновано звернутися до юридичної консультації за місцем мешкання.

Чи правильно вчинив прокурор? Інтереси яких груп громадян має представляти прокурор у суді?

5. За порушення трудової та виконавчої дисципліни прокурор м. Харкова своїм наказом притяг до дисциплінарної відповідальності старшого помічника прокурора Київського р-ну м. Харкова й виніс йому сувору догану.

Чи правильно вчинив прокурор міста? Який прокурор може притягти до дисциплінарної відповідальності працівників районних прокуратур? Які види дисциплінарних стягнень можуть застосовуватися до працівників прокуратури?

Список рекомендованих нормативних актів та літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141 (зі змін. від 30.09.2010 р.).

Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. № 1789-ХІІ // Там же. – 1991. – № 53. – Ст. 793 (зі змін. та допов.).

Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України: постанова Верховної Ради України від 06.11.1991 р. № 1796-ХІІ в ред. постанови Верховної Ради України від 22.06.2004 р. // Там же. – 1992. – № 4. – Ст. 15. (Щодо визнання неконституційними окремих положень: рішення Конституційного Суду України № 13-рп/2004 від 22.06.2004 р.).

Про затвердження Положення про класні чини працівників органів прокуратури України: постанова Верховної Ради України від 06.11.1991 р. № 1795-ХІІ // Там же. – 1992. – № 4. – Ст.14.

Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В.Я. Тацій, О.В. Петришин, Ю.Г. Барабаш та ін. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.

Тацій В. Прокуратура в системі поділу влади / В. Тацій // Вісн. прокуратури. – 1999. – № 2. – С. 27.

Науково-практичний коментар до Закону України “Про прокуратуру”: зб. нормат. актів / упоряд.: Т.В. Варфоломеева, С.В. Гончаренко. – К.: Юрінком Інтер, 2000.

Лапкін А.В. Конституційно-правовий статус прокуратури України і міжнародний досвід / А.В. Лапкін // Другі конституційні читання: зб. тез наук. доп. і повідомл. міжнарод. наук.

конф. – Х.: Права людини, 2009. – С. 270-272.

Косюта М.В. Прокуратура України: навч. посіб. / М.В. Косюта. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2010. – 404 с.

Каркач П.М. Організація роботи прокуратури міста, району / П.М. Каркач. – Х.: Право, 2010.

Каркач П.М. Правові основи прокурорської діяльності в Україні: науково-практичний посібник / П.М. Каркач, А.В. Лапкін. – Х.: Право, 2011. – 264 с.

Прокурорський нагляд в Україні: підруч. / І.Є. Марочкін, П.М. Каркач, Ю.М. Грошевий та ін.: за ред. І.Є. Марочкіна і П.М. Каркача. – Х.: Одиссей, 2006. – 240 с.

Щерба С.П. Прокуратура в странах СНГ: правовой статус, функции, полномочия / С.П. Щерба, Т.А. Решетникова, О.А. Зайцев. – М.: Экзамен, 2007. – 558 с.

Косюта М.В. Перспективи реформування законодавства про прокуратуру / М.В. Косюта // Вісн. прокуратури. – 2007. – № 7. – С. 12-17.

Лапкін А.В. Кримінальне переслідування – перспективна функція прокуратури / А.В. Лапкін // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2011. – № 1. – С. 63-72.

Анкудинов О.Т. Прокурорский надзор. Российская прокуратура в правовом демократическом государстве: учеб. / О.Т. Анкудинов, А.Н. Резинкина. – 2-е изд., переработ. и дополн. – М.: Норма. – 2008. – 404 с.

Організація судових та правоохоронних органів: підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / І.Є. Марочкін, Н.В. Сібільова, В.П. Тихий та ін.; за ред. І.Є. Марочкіна і Н.В. Сібільової. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Х.: Одиссей, 2011. – 376 с.

5. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Предмет і система навчальної дисципліни “Організація судових та правоохоронних органів”.

2. Взаємозв'язок навчальної дисципліни “Організація судових та правоохоронних органів” з іншими навчальними дисциплінами.

3. Загальна характеристика судової та правоохоронної діяльності: поняття, зміст, ознаки та види.

4. Судові та правоохоронні органи держави: поняття, система та загальна характеристика.

5. Система норм національного законодавства щодо регулювання організації і діяльності судових та правоохоронних органів, їх класифікація і характеристика.

6. Генезис інституту судової влади в Україні.

7. Поняття судової влади, її характерні ознаки.

8. Форми реалізації судової влади.

9. Функції судової влади.

10. Поняття принципів судової влади. Їх система і значення.

11. Принцип законності судової влади.

12. Принцип доступності судової влади.

13. Принцип незалежності судової влади.

14. Принцип здійснення судової влади тільки судом.

15. Принцип єдності судової системи і статусу суддів.

16. Принцип територіальності судової системи.

17. Принцип спеціалізації судової системи.

18. Принцип інстанційності судової системи.

19. Принцип незалежності суддів.

20. Принцип презумпції невинуватості суддів.

21. Принцип державної мови судочинства.

22. Принцип гласності.

23. Принцип участі народу при здійсненні судової влади.

24. Принцип забезпечення обвинуваченому права на захист.

25. Принцип колегіального і одноособового розгляду.

26. Принцип права на оскарження судових рішень

27. Принцип змагальності та рівності сторін

28. Поняття та складові судової системи: рівні (ланки) та судові інстанції.
29. Передумови та порядок утворення та ліквідації судів.
30. Голова суду: порядок призначення і повноваження.
31. Місцеві суди: види, склад, повноваження.
32. Апеляційні суди: види, склад та повноваження.
33. Вищі спеціалізовані суди: види і повноваження.
- Структурний склад вищого спеціалізованого суду.
34. Місце Верховного Суду України в судовій системі. Система та зміст його повноважень.
35. Завдання та основні принципи діяльності Конституційного Суду України. Порядок його формування.
36. Повноваження Конституційного Суду України.
37. Гарантії незалежності та недоторканності суддів.
38. Вимоги, що ставляться до кандидатів на посаду судді.
39. Порядок заняття посади судді вперше.
40. Порядок обрання на посаду судді безстроково.
41. Права та обов'язки судді.
42. Особливості юридичної відповідальності суддів.
43. Притягнення судді до дисциплінарної відповідальності: суб'єкти, які вправі здійснювати дисциплінарне провадження щодо суддів, підстави і приводи.
44. Порядок притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.
45. Припинення повноважень судді. Звільнення судді з посади.
46. Забезпечення судді. Порядок та умови.
47. Правовий статус народних засідателів та присяжних.
48. Державна судова адміністрація: статус і система органів.
49. Повноваження Державної судової адміністрації.
50. Вища рада юстиції: статус, склад та порядок формування, повноваження.
51. Вища кваліфікаційна комісія суддів: склад та порядок формування.
52. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів.
53. Органи суддівського самоврядування: завдання, види, повноваження.

54. Виникнення, становлення і розвиток прокуратури.
55. Місце прокуратури в системі розподілу державної влади.
56. Правові основи прокурорської діяльності.
57. Завдання прокурорської діяльності.
58. Принципи організації та діяльності прокуратури.
59. Система органів прокуратури. Територіальні та спеціалізовані прокуратури.
60. Функції прокуратури.
61. Вимоги до осіб, що призначаються на посади прокурорів і слідчих. Порядок їх призначення та звільнення.
62. Класні чини працівників органів прокуратури.
63. Заохочення і відповідальність прокурорів та слідчих
64. Органи внутрішніх справ: поняття, система, завдання та місце в системі правоохоронних органів.
65. Міністерство внутрішніх справ України.
66. Міліція: поняття, завдання, структура, функції.
67. Повноваження міліції.
68. Правовий статус і вимоги до осіб, які приймаються на службу в міліцію.
69. Завдання і правові підстави діяльності Служби безпеки України.
70. Система та організація діяльності Служби безпеки України.
71. Повноваження органів Служби безпеки України.
72. Вимоги до осіб, які приймаються на службу до органів Служби безпеки України.
73. Контроль та нагляд за діяльністю органів Служби безпеки України.
74. Досудове розслідування: поняття, форми.
75. Органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх завдання і компетенція.
76. Органи досудового розслідування, їх система, завдання і компетенція.
77. Статус слідчого. Вимоги, що пред'являються до кандидатів на посаду слідчого.
78. Керівник органу досудового розслідування, його повноваження.

79. Структура слідчого апарату.
80. Поняття та сутність інституту адвокатури.
81. Правове регулювання адвокатської діяльності.
82. Принципи адвокатської діяльності.
83. Статус адвоката: вимоги та порядок набуття.
84. Організаційні форми діяльності адвокатури.
85. Види адвокатської діяльності.
86. Права та обов'язки адвоката.
87. Адвокатська таємниця.
88. Основні принципи адвокатської етики.
89. Гарантії адвокатської діяльності.
90. Дисциплінарна відповідальність адвокатів.
91. Адвокатське самоврядування.
92. Органи та установи юстиції: система та правові засади.
93. Міністерство юстиції України: структура, основні завдання та повноваження.
94. Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі: структура та повноваження.
95. Районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції: структура та повноваження.
96. Поняття нотаріату та нотаріальної діяльності, її форми, правові основи та гарантії здійснення.
97. Органи, діяльність яких спрямовується і координується через міністра юстиції України: види, компетенція.
98. Право на заняття нотаріальною діяльністю.
99. Статус нотаріуса, його права та обов'язки.
100. Відповідальність нотаріуса.
101. Нотаріальні дії: порядок та правила вчинення.
102. Нотаріальна таємниця і гарантії її дотримання.

Навчальне видання

Електронне видання

ЗАВДАННЯ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОРГАНІЗАЦІЯ СУДОВИХ
ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ”

галузь знань 0304 «Право»,
освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»,
напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»

для студентів 1 курсу заочної форми навчання

У к л а д а ч і: МАРОЧКІН Іван Єгорович,
МОСКВИЧ Лідія Миколаївна,
НАЗАРОВ Іван Володимирович,
ОВЧАРЕНКО Олена Миколаївна,
КОВАЛЬОВА Яна Олександрівна

Відповідальний за випуск *І. Є. Марочкін*

(в авторській редакції)